

Magenta Consulting
Columna 86 street,
3rd floor MD-2012,
Chisinau,
Republic of Moldova
Tel: +373 22 854384
www.consulting.md

magentaconsulting

ESOMAR
member

REZUMAT PENTRU PRESĂ

ATITUDINI FAȚĂ DE RELAȚIILE DE SECURITATE BILATERALE ȘI MULTILATERALE ALE ȚĂRII

Ianuarie 2018

Dumitru Slonovschi

General Director
E-mail: d.slonovschi@consulting.md
Tel: +373 79467559

Confidential

The methodology presented in this document is the property of Magenta Consulting SRL, and thus cannot be transmitted to any other consulting company or used for developing a Request for Proposal by any other company than Magenta Consulting.

All Rights Reserved. © 2014 Copyright Magenta Consulting SRL

REZUMAT PENTRU PRESĂ

Centrul de Informarea și Documentare privind NATO în Moldova prezintă rezultatele sondajului despre **atitudinile față de relațiile de securitate ale Republicii Moldova** efectuat în perioada noiembrie 2017–ianuarie 2018. Studiul a fost realizat de Magenta Consulting pe un eșantion de 2282 de persoane, reprezentativ pentru populația de 18+ ani a Republicii Moldova (exceptând populația din regiunea transnistreană). Marja de eroare a eșantionului constituie $\pm 2,1\%$ la un interval de încredere de 95%.

Sondajul a avut scopul să evalueze atitudinile cetățenilor față de relațiile de securitate bilaterale și multilaterale ale țării. Pentru realizarea scopului propus au fost trasate următoarele obiective:

- determinarea opiniei cetățenilor cu privire la cele mai importante probleme cu care se confruntă Moldova în acest domeniu de interes;
- evaluarea percepției amenințărilor la adresa Republicii Moldova ca stat și a securității personale a cetățenilor care trăiesc în Republica Moldova;
- evaluarea felului în care înțeleg cetățenii conceptul de securitate națională și percepțiilor acestora referitoare la securitatea națională și la securitatea publică în Moldova;
- evaluarea cunoștințelor instituțiilor de securitate publică din Moldova și a atitudinii cetățenilor față de aceste instituții, precum și față de organizațiile internaționale de securitate;
- stabilirea gradului de cunoaștere de către cetățeni a misiunii NATO și a proiectelor sale în Republica Moldova;
- măsurarea atitudinilor privind parteneriatul dintre NATO și Moldova;
- aprecierea cunoștințelor și atitudinii cetățenilor față de parteneriatele militare internaționale ale Republicii Moldova;
- stabilirea modului în care cetățenii concep „neutralitatea de stat” și percepțiile acestora privind impactul neutralității asupra securității naționale.

Principalele rezultate

Aspecte generale

Cetățenii consideră că cele mai grave probleme cu care se confruntă Republica Moldova sunt corupția și șomajul. Fiecare al treilea cetățean numește șomajul drept una dintre cele mai serioase probleme din țară, în timp ce 27% indică corupția. Mai mulți cetățeni tineri și de vârstă medie decât cetățeni de peste 50 de ani consideră că șomajul este o problemă majoră. Primele două categorii sunt îngrijorate, de asemenea, de salariile mici, în timp ce reprezentanții ultimei categorii critică pensiile mici. Șomajul este menționat mai des drept o problemă majoră de către cetățenii din localitățile rurale, în timp ce locuitorii capitalei sunt îngrijorați mai mult de corupție.

Conform opiniei mării majorități a respondenților, amenințările cele mai importante pentru securitatea țării sunt emigrarea/depopularea și posibilitatea unui eventual război – 15% au menționat depopularea ca amenințare, în timp ce 12% au susținut că un eventual război poate amenința securitatea națională a Republicii Moldova.

În ceea ce privește amenințările cele mai serioase pentru siguranța populației țării, majoritatea cetățenilor au fost de acord că sărăcia este unul dintre riscurile principale pentru populație – aproape 40% dintre cetățeni au spus că sărăcia este unul dintre riscurile ce afectează siguranța oamenilor. În plus, cetățenii adulți consideră că anume corupția amenință siguranța populației Moldovei – 26% au identificat acest fapt drept risc pentru securitatea populației. În același timp, 7% din numărul respondenților au spus că războiul cu alte state ar reprezenta o amenințare pentru popor. Astfel, majoritatea populației este înclinată să creadă că amenințările sociale constituie riscuri pentru cetățenii Republicii Moldova, și nu amenințările externe.

Cetățenii sunt nesatisfăcuți în cea mai mare măsură de acțiunile guvernului orientate spre contracararea spălării de bani, a corupției și a emigrării – peste 62% sunt foarte nesatisfăcuți de felul cum gestionează guvernul aceste probleme.

Indiferent de probleme, 90% din populația adultă se consideră patrioți cel puțin într-o oarecare măsură, iar 76% sunt dispuși să apere țara în eventualitatea unui război.

Perceperea securității naționale

Pentru cea mai mare parte a cetățenilor „securitatea națională” se asociază cu „siguranța populației” și „protecția cetățenilor”. Cu toate acestea, a doua cel mai des numită accepție a securității naționale a fost „siguranța statului” sau condiția de „stat sigur”. Pentru fiecare al zecelea respondent securitatea națională este echivalentă cu „pacea”, cu „lipsa de amenințări externe” și cu „lipsa războiului”.

Când sunt întrebați dacă anumite aspecte ale securității naționale o reprezintă, respondenții au menționat trei aspecte principale: securitatea militară, securitatea statului împotriva atacurilor teroriste și securitatea economică.

Pentru majoritatea cetățenilor poliția reprezintă autoritatea care asigură securitatea națională – 38% au menționat poliția drept una dintre instituțiile responsabile de securitatea națională, în timp ce 23% au numit-o drept prima din toate. Forțele armate sunt, de asemenea, percepute ca asiguratoare a securității naționale, deși doar 15% au declarat că mai întâi de toate militarii sau armata asigură securitatea națională. Cu toate acestea, 29% din respondenți au menționat că aceste forțe sunt responsabile de securitatea națională. Serviciul pentru Securitate și Informații a fost nominalizat de 10% din populație, iar Ministerul Apărării de 8%.

Populația este destul de divizată în evaluările dacă diferite aspecte ale securității naționale sunt asigurate sau nu. Totuși, până la 40% din cetățenii adulți consideră că protecția civilă este cel puțin întrucâtva asigurată, 44% consideră că securitatea militară este întrucâtva asigurată, 39% percep securitatea statului în mod similar, și 37% cred că securitatea publică este cel puțin întrucâtva asigurată.

31% dintre cetățenii adulți percep Republica Moldova ca un loc absolut sigur pentru trai, în timp ce 37% sunt întrucâtva de acord că Moldova este un loc sigur. Proporții mai mari din numărul respondenților percep localitățile și vecinătățile lor apropiate drept locuri sigure de trai.

La scară generală, puțin mai mulți cetățeni consideră că justiția ar trebui să fie într-o măsură mare o prioritate pentru politicile publice decât cetățenii care sunt de acord că securitatea națională trebuie să fie prioritară ca importanță – 60% declară că justiția trebuie să fie într-o măsură mare o prioritate pentru guvern, în timp ce 59% consideră securitatea națională drept prioritate a guvernului. În același timp, 73% dintre respondenții din Chișinău declară că securitatea națională ar trebui să fie într-o mare măsură o prioritate a activității guvernului, precum și 57% din cetățenii din alte localități urbane și 54% din cetățenii din regiuni rurale cred același lucru.

62% din populația adultă a țării consideră armata ca întrucâtva sau total incapabilă de a apăra Republica Moldova în cazul unei amenințări militare reale. Bărbații mai degrabă decât femeile consideră armata ca total incapabilă de acțiuni de apărare (48% dintre bărbați au declarat acest lucru, în comparație cu 28% dintre femei). De asemenea, cetățenii care locuiesc în Chișinău au o atitudine mai critică față de armată, cu 44% care declară că forțele armate sunt total incapabile să apere țara.

Cel mai mare număr de cetățeni care cred că există țări ce reprezintă amenințări pentru securitatea națională a Republicii Moldova, consideră că aceste amenințări vin din partea Federației Ruse – 32% din populație este de această părere. Cota populației tinere care consideră că Rusia ar putea fi o amenințare pentru Moldova este mai mare (42%) decât cea a cetățenilor mai în vârstă (28%).

În același timp, 14% din cetățeni percep că SUA reprezintă o amenințare pentru securitatea Republicii Moldova.

Cunoștințe despre NATO și atitudini față de NATO

27% din populație declară că știu despre NATO, în timp ce 52% menționează că au auzit despre organizație, însă nu cunosc detalii despre aceasta. Mai mulți bărbați (35%) decât femeii (19%) declară că știu despre NATO. De asemenea, se atestă o tendință a tinerilor cu vârste între 18 și 29 de ani și locuitorii ai localităților urbane să declare că știu despre organizație.

Dintre cei care știu sau au auzit despre NATO, 16% declară că ei știu despre proiectele NATO cu Moldova, iar 50% spun că au auzit informații despre asemenea proiecte, deși nu cunosc detalii despre ele. Rata persoanelor care știu despre proiectele NATO cu Moldova este mai mare printre bărbați (22%) și cetățenii peste 50 de ani (22%).

Cel mai des se afirmă despre NATO că este o organizație de menținere a păcii, de asigurare a securității și de încheiere a războaielor (26%), că este o uniune militară de state (23%) și că organizația va deschide un oficiu în Moldova (20%). Dintre afirmațiile cu conotație negativă, cea mai des exprimată este că NATO ar fi o organizație care provoacă războaie (5%).

Când sunt întrebați de unde au aflat ultima dată informații despre NATO, 61% au declarat că au auzit informații despre organizație la televizor. În plus, 7% au citit informații pe rețelele de socializare, iar alte 7% au citit informații pe site-uri de știri.

Aproximativ un sfert dintre cei care au auzit ultima dată informații despre NATO la televizor, le-au văzut la Prime, în timp ce 13% le-au văzut la Moldova 1 și 9% la Jurnal TV.

Cei care au citit informații despre NATO pe rețelele de socializare au făcut-o mai degrabă pe Facebook.

9% din populația Moldovei au o opinie foarte pozitivă despre NATO, în timp ce 30% au o opinie mai degrabă pozitivă. Dintre cei care și-au format o opinie despre NATO, 13% au o opinie foarte pozitivă, în timp ce 41% au o atitudine mai degrabă pozitivă față de organizație.

Mai mulți tineri cu vârsta cuprinsă între 18 și 29 de ani (56%) au o atitudine pozitivă față de NATO decât cetățenii mai în vârstă (34% dintre cetățenii cu vârsta de 30-49 de ani și 32% cetățenii mai în vârstă de 50 de ani). De asemenea, locuitorii capitalei tind să privească mai pozitiv spre NATO (46%), în comparație cu locuitorii altor localități urbane (34%).

Datele examinate dezagregat de asemenea indică diferențe semnificative între cetățenii care privesc mass-media rusești retransmise și cei care nu o fac – în timp ce printre primii 27% au o atitudine foarte pozitivă sau mai degrabă pozitivă față de NATO, 48% din a doua categorie au opinii similare.

Populația adultă din Moldova are tendința să creadă că NATO are un rol limitat sau niciunul în asigurarea securității țării. Astfel, 27% au spus că NATO nu are niciun rol în asigurarea securității cetățenilor Republicii Moldova, în timp ce 20% afirmă că organizația are un rol limitat în această privință. Totuși, există cetățenii care cred că NATO are un rol mai important în siguranța populației țării – 18% spun că NATO are un rol foarte important, iar 17% spun că NATO are un rol destul de important pentru asigurarea siguranței cetățenilor Republicii Moldova.

În timp ce 48% dintre adulții cu vârsta cuprinsă între 18 și 29 de ani spun că NATO are un rol important sau destul de important în asigurarea siguranței poporului, 31% dintre cetățenii mai în vârstă de 50 de ani afirmă acest lucru. De asemenea, locuitorii capitalei declară în număr mai mare că NATO ar trebui să aibă un rol foarte important sau destul de important în siguranța statului.

Cea mai mare parte dintre cetățenii crede că, actualmente, cooperarea dintre NATO și Republica Moldova este limitată sau este inexistentă – 39% afirmă că o astfel de cooperare este limitată, iar 12% spun că nu există cooperare între NATO și Moldova. În același timp, 7% dintre cetățenii adulți cred că această cooperare este puternică, iar 15% - că este destul de puternică.

O treime din populație crede că actuala cooperare dintre NATO și Moldova contribuie la asigurarea securității Republicii Moldova, în timp ce 27% cred că acest parteneriat este o amenințare pentru țară.

Până la 45% dintre adulții cu vârsta cuprinsă între 18 și 29 de ani cred că parteneriatul contribuie la securitatea Moldovei, în comparație cu 30% din cetățeni mai în vârstă de 50 de ani. Se pare că locuitorii capitalei mai degrabă decât locuitorii din alte localități urbane cred că această cooperare îmbunătățește securitatea Moldovei. Mai mult decât atât, cetățenii care privesc alte posturi TV decât cele care retransmit mass-media rusești sunt cu 21 puncte procentuale mai predispuși să creadă că parteneriatul cu NATO contribuie la securitatea Moldovei. În toate cazurile descrise mai sus, segmentele de populație care mai puțin probabil vor spune că cooperarea contribuie la securitatea Moldovei declară că aceasta este într-o măsură mai mare o amenințare pentru țară.

Cunoștințele despre parteneriatele militare ale RM și atitudinile față de parteneriatele militare

Până la 74% din populația adultă a țării cunoaște puțin sau deloc despre parteneriatele militare ale Moldovei, de fapt doar 7% au declarat că sunt foarte conștienți de asemenea parteneriate militare internaționale.

În general, populația tinde să privească pozitiv exercițiile militare cu națiuni partenere – 24% au spus că ei au o opinie foarte pozitivă despre acestea, în timp ce 40% au spus că au o opinie întrucâtva pozitivă despre asemenea antrenamente.

De fapt, 68% dintre cetățeni consideră că participarea în activități militare internaționale de antrenament sunt benefice pentru armată cel puțin într-o anumită măsură; dintre aceștia, aproape jumătate cred că asemenea instruirii sunt foarte benefice pentru armată.

Mai mult, 57% din populație este de părere că activitățile militare de antrenament cu țări partenere fac Moldova mai sigură din perspectiva menținerii păcii pe teritoriul ei. Proporția adulților cu vârsta cuprinsă între 18 și 29 de ani care cred că antrenamentele internaționale cu națiuni partenere fac țara mai sigură este mai mare (68%) decât cea a cetățenilor mai în vârstă (56%). De asemenea, cetățenii care nu sunt expuși influenței mass-media rusești tind să evalueze participarea la asemenea antrenamente militare drept modalități de întărire a securității Moldovei (65%) decât cetățenii care sunt influențați de mass-media rusești (47%).

Majoritatea populației (78%) consideră că armata națională trebuie să continue antrenamentele împreună cu alte armate. Această viziune este mai răspândită în rândurile generației mai tinere, 88% dintre adulții cu vârsta cuprinsă între 18 și 29 de ani cred că armata ar trebui să se antreneze împreună cu forțele armate ale altor țări.

Cel mai mare număr de cetățeni cred că armata națională trebuie să se antreneze cu forțele armate ale României (37%) sau ale Rusiei (32%). În același timp, 22% din populație declară că armata Moldovei trebuie să se antreneze cu NATO, 10% - că armata ar trebui să se antreneze cu forțele americane, iar 9% au menționat UE.

Referitor la organizațiile de securitate internaționale regionale, cetățenii cred că Moldova are legăturile cele mai puternice cu OSCE (30% evaluează cooperarea drept puternică sau destul de puternică). Pentru comparație, 23% dintre moldoveni au spus de asemenea că Moldova are cooperare puternică sau destul de puternică cu NATO.

Percepția neutralității Republicii Moldova și atitudinile față de neutralitate

Pentru majoritatea populației neutralitatea țării este echivalentă cu „independența statului” – 34% dintre cetățeni au declarat că ei percep o asemenea asociere. În același timp, 17% înțeleg că un stat neutru este unul care „nu se amestecă în afacerile altor state”, și 14% definesc un stat neutru ca un „stat care nu participă la războaie”.

20% din populație cred că statutul curent de neutralitate întărește securitatea națională a Moldovei și alte 28% consideră că neutralitatea curentă mai degrabă întărește securitatea țării. Cetățenii care au peste 50 de ani și cei care trăiesc în alte localități urbane decât capitala îndeosebi sunt predispuși să spună că neutralitatea țării contribuie la securitatea ei.

În legătură cu posibilitatea ipotetică de a vota pentru aderarea la NATO, 30% din populație ar vota contra aderării Moldovei la acest bloc, 29% ar vota pentru ca Moldova să adere, iar 29% nu ar participa la vot.

Tinerii de până la 30 de ani sunt mai dispuși să voteze ca Moldova să adere la NATO – 41% ar vota ca Moldova să adere, în timp ce doar aproximativ 25% din cetățenii mai în vârstă ar vota în mod similar; aceștia din urmă sunt mai predispuși să voteze împotriva aderării la NATO.

În același timp, locuitorii altor localități urbane decât capitala sunt mai dispuși să voteze împotriva aderării la NATO decât cetățenii din capitală – 39% în comparație cu 27%.

De asemenea, în timp ce 37% din cetățenii care nu urmăresc mass-media rusești ar vota pentru aderarea la NATO, 17% din cetățenii care urmăresc mass-media rusești ar vota în mod similar.